

BRONNE EN LITERATUUR

DEEL 1: WELKOM EN DIE GOUDVELD OMGEWING

1. Argivale Bronne

Stadsraad van Welkom

Stadsraadsnotules van Odendaalsrus

Notules Odendaalsrus, 1948 - 1961

Stadsraadsnotules van Welkom

Notules Welkom, 1950 – 1961

Diverse

Argiefstuk: Welkom Biblioteek (Argiefafdeling) Welkom, 21 Golden Years, 14. 2. 1947 – 29. 8. 1968 (ongeorden met allerlei brokkies inligting)

Diverse

Ongeklassifiseerde Argieflêer: Welkom Biblioteek (Argiefafdeling) (ongeordende diverse inligting van byskrifte en aantekeninge).

Versameling

PV 451 lêer 1/266/3/2 *Hertzog Versameling*.

2. Gepubliseerde bronne

(a) Algemeen

Welkom Biblioteek (Argiefafdeling) AAC Inligtingssentrum, Johannesburg
Staatsbiblioteek, Pretoria en H. Oppenheimer se privaat biblioteek (Brenthurst)

Mynbou Joernale

Mervis, J., "Oppenheimer's Fabulous Welkom", *The Forum*, vol. 5, no. 10, January, 1955.

Oppenheimer, E., "First Welkom Shaft Begun: Important Free State Development", *The South African Mining and Engineering Journal*, 24 May 1947.

Oppenheimer, H., “The Orange Free State Goldfields”, *The South African Journal of Economics*, vol. 18, no. 2, June, 1950.

Anon., “The Birth of a Town: Development and growth”, *The South African Mining and Engineering Journal*, vol. 60, no. 1, May 1949.

Anon., “Odendaalsrus line opened: Rail link with Free State Gold Field”, *The South African Mining and Engineering Journal*, vol. 59, 12 June 1948.

Anon., “Goudmyne in die Welkomse Gebied”, *Mynwese*, vol. 6 no. 1, Maart 1955.

Anon., “Die Verhaal van Welkom se Sukses”, *Mynwese*, vol. 6. no. 1, Maart 1955.

Anon., “The St. Helena Mine: Pictures of Free State Operations”, *The South African Mining and Engineering Journal*, vol. 57, no. 2. n.d.

Anon., “Welkom – Now And In The Future”, *Municipal Affairs*, vol. 18, no. 211, October 1951.

Anon., *The South African Engineer*, vol. 40, no. 372, May, 1949.

Verslae

Jaarverslag

Oppenheimer, E., *Welkom’s Progress: Annual Statement to Shareholders*, Anglo-American Corporation of South Africa Limited, 1954.

Verslae: Staatsdepartement

Department of Bantu Affairs, “The Story of the Place of Joy”, *Report*, July 1985.

Department of Bantu Affairs, “Thabong Structure Plan”, *Report*, June 1987.

Verslag van Direkteure

Orange Free State Interest: AAC of South Africa, Limited. In *Report of the Directors with Accounts for the year ended 31 December 1950*.

Jaarlikse verslae

Transvaal and Orange Free State of Mines. *Annual Reports*, vols. 1 / 2, 1953 – 1961.

Algemene verslae

Davis, Bristow, Small and Associates, Towns in the O. F. S. Goldfields. A Study of Past Development and Future Growth Potential, *Report*, September, 1981.

'n Streekopname van die Oranje – Vrystaatse Goudveld deur die raad vir die Ont. Wikkeling van Natuurlike Hulpbronne. *Verslag*, Pretoria, Staatsdrukker, Sept., 1954.

(b) Letterkundige Werke

Antrobus, E. S. A., (eds.), *Witwatersrand Gold – 100 Years: A review of the Discovery and development of the Witwatersrand Goldfield as seen from the Geological viewpoint*. The Geological Society of South Africa, 1966.

Bennet., R and Marais, A., *Welkom City of the Future ... 1983*. Johannesburg, Thomson Publications SA (Pty) Ltd.

Davies, Bristow, small and Associates., Development Economists and Property Valuers, *Towns in the O. F. S. Goldfields. A Study of Past Development and Future Growth Potential*, September 1981.

Steyn, A., “Die dorpe van die rondgaande hof van die Oranje-Vrystaat (Odendaalsrus Biblioteek, 1994).

Anon., *Welkom, hoofstad van die Oranje – Vrystaatse Goudveld*.

(c) Periodieke Publikasies

Amptelike Offisiële Koerant

O. V. S. 4/59 no. 40, O.V.S. – *Offisiële Koerant – Official Gazette*, Julie – Desember 1948

Algemene Openbare Koerante

Die Vaderland, 13 Februarie 1954.

Die Volksblad, 10 Januarie 1946 – 28 Desember 1961.

O.V.S. –Eeupeesbylaag tot *Die Vaderland*, 13 Februarie 1954.

Rand Daily Mail, Januarie 1946 – Desember 1961.

The Friend, 4 Januarie 1946 – 25 Maart 1961.

Vista Newspaper, 9 November 1979.

Supplement to *Vista*, 31 May 1988.

Welkom News, November 1950 – Oktober 1961

Tydskrifte

Buurman, no. 186a, 30 November 1980.

Die Kerkbode, 23. 8. 1950, Deel 2.

IMIESA, vol. 20 no. 9, September 1985.

Lantern, August 1949 – September 1962.

Municipal Affairs, vol. 18, no. 211, January 1953.

Optima: A quarterly review, 1951 - 1961

The Forum, vol. 5, no. 10, January 1955.

The South African Municipal Magazine, vol. 41, no. 499, 1959 - 1961.

Travel in Africa, vol. 4, 1951 - 1953.

Tydskrifartikels, pamflette en brosjures

Gold Mines in the Welkom areas, *Mining Survey*, 6 (1), March 1955.

Le Roux, C. J. P., “Rol van die Naturelle-Adviesraad op plaaslike Bestuursvlak In Bloemfontein, 1923 – 1948, *Contree*, April 1989.

Sir Ernest Oppenheimer’s Village Settlement Plan n the Orange Free State 1946, *South African Outlook*, vol. 77, July 1946.

Brosjures

Welkom: Orange Free State. The Spirit of Progress. Johannesburg, Felstar Publishers (Pty) Ltd, ongedateer.

Welkom Facts. The Gold Mines of Welkom, Anglo American Corporation Library Department.

Industry in Welkom. Municipality of Welkom, Republic of South Africa, ongedateer.

The Orange Free State Goldfield. A record of discovery of gold in the Orange Free State, of the establishment of several gold mines there, of the building of New towns, and of the part played in these enterprises by Anglo American Corporation of South Africa, Limited, ongedateer.

Pamflette

President Brand Mine

WELKOM: Skatkis van die Oranje – Vrystaat.

(d) Versamelde Uitknipsels

Oppenheimer, H., *A Collection of Press Periodicals Cuttings*, 1948 – 1952.

(e) Persoonlike Onderhoude Gevoer

J. I. Cronje, *Onderhoud*, 17. 3. 1996

M. G. W. De Kock, *Onderhoud*, 11. 3. 1996

L. B. D. de Jong, *Onderhoud*, 13. 3. 1996, 18. 3. 1996

M. de Wet, *Onderhoud*, 14. 3. 1996

B. du Toit, *Onderhoud*, 9. 12. 1994

L. C. Rudolph, *Onderhoud*, 27. 6. 1995.

M. Sacks, *Onderhoud*, 14. 3. 1994, 11. 3. 1996

H. Styger, *Onderhoud*, 11. 3. 1996, 17. 3. 1996

W. Thorne, *Onderhoud*, 18. 5. 1992

K. van Zyl, *Onderhoud*, 20. 2. 1992, 18. 3. 1996

A. Weeber, *Onderhoud*, 11. 3. 1996, 31. 3. 1996

J. Wessels, *Onderhoud*, 12. 3. 1992

L. Whittle, *Onderhoud*, 11. 3. 1996

(f) Ongepubliseerde Manuskrip

Van der Vyver, P. J., *Die Ontstaan en Ontwikkeling van Odendaalsrus* (Onvoltooide en ongepubliseerde manuskrip), Stadsraad van Odendaalsrus, ongedateer.

(g) Ongepubliseerde Verhandeling en Proefskrifte

Chawane, M. H., “Black urbanization on the Orange Free State Goldfields, 1946 – 1957” (Unpub. M. A. –Dissertation, Vista Univ., 1996).

Borchers, R., “The Odendaalsrus – Virginia Goldfield”, (Unpub. D. Sc. Thesis, Univ., of S. A., 1951).

Joubert, L. J., “’n Geografiese analise van die stedelike gebied Welkom”, (Ongep. M. A. –Verhandeling, UOFS, 1963).

Store, G. T., “ ‘n Hiërargiese afbakening van Welkom se woonwyke met behulp van die faktorekologiese metode”, (Ongep. M. A. –Verhandeling, UOVS., 1979).

Twyman, L. T., “Paul Kruger en Johannesburg 1886 – 1895”, (Ongep. M. A. –Verhandeling, Potchefstroomse Universiteit vir Christelike Hoër Onderwys, Potchefstroom, 1965).

Viljoen, D. J., “ ‘n Beplanningstudie van Welkom”, (Ongep. M.SC. –Verhandeling, Universiteit Pretoria, 1963).

(h) Gepubliseerde Werke: Welkom en omgewing - mynbouewese

Appelgryn, M. S., *Johannesburg, Origins and Early Management, 1886 – 1899*. Pretoria, University of South Africa, 1985.

Cartwright, A. P., *Golden Age: The Story of the Industrialization of South Africa and the Part Played in it by the Corner House group of Companies, 1910 – 1967*. Cape Town, 1968.

Cartwright, A. P., *The Gold Miners*. Cape Town, 1962.

Callinicos, L., *Working Life 1886 – 1940: A People’s History of South Africa*. Braamfontein, 1987.

Davies, K. R., *Towns in the O. F. S. Goldfields: A Study of Past Development and Future Growth Potential*. Johannesburg, 1981.

De Kock, M. G. W., *75 Jaar van God se Genade in die Goudveld: Ned. Geref. Kerk Odendaalsrus, 1905 – 1980*, September 1980. S.n.

Gregory, T., *Ernest Oppenheimer and the Economic Development of Southern Africa*. Cape Town, 1962.

Hocking, A., *Oppenheimer and Son*. Johannesburg, 1973.

Horwitz, R., *The Political Economy of South Africa*. London, Wiedenfeld and Nicolson, 1967.

Houghton., D. Hobart., *The South African Economy*. Cape Town, Oxford University Press, 1973.

Innes, D., *Anglo: Anglo American and the rise of modern South Africa*. Johannesburg, Ravan Press, 1984.

Jacobson, D., *Maize Turns to Gold*. Cape Town, New York. n. d.

Katzen, H., *Gold and the South African Economy*, A. A. Balkema, Cape Town, 1964.

Leyds, G. A., *A History of Johannesburg*, Bloemfontein, Johannesburg, Port Elizabeth, Nasionale Boekhandel Beperk, 1964.

Roberts, G., *The Story of the Discovery of the Orane Free State Goldfields*. New York, 1984.

Walker, E., *A History of Southern Africa*. London, Longman, 1957.

Wilson, F., *Labour in the South African Gold Mines, 1911 – 1969*. London, Cambridge University Press, 1972.

Wilson, M., and Thompson, L., (eds)., *The Oxford History of South Africa*, Vol. 1 and 11. London, Oxford University Press, 1979.

DEEL 2: NEDERDUIITSE GEREFORMEERDE KERK

1. Argivale Bronne

Ned. Geref. Kerkargief, Bloemfontein

Kerkraadsnotules

Notules Allanridge, 1953 – 1961

Boukommissie-notule Allanridge, 26. 6. 1967

Notules Bedelia, 1956 – 1961

Notules Dagbreek, 1955 – 1961

Notules Harmonie, 1956 – 1961

Notules Odendaalsrus, 1907 – 1961

Notules Odendaalsrus-Oos, 1955 – 1961

Notules Reitzpark, 1957 – 1961

Notules Harmonie, 1956 - 1961

Notules St. Helena, 1952 – 1961

Notules Virginia, 1951 – 1961

Notules Welkom, 1950 – 1961

Ringsnotules

RCH 1/1/3 *Ringsnotule Winburg, 1949 – 1965*

RCH 1/1/3 *Ringsnotule Winburg, 1. 2. 1950*

RCH 1/1/3 *Ringsnotule Winburg, 14. 4. 1951*

RCH 1/1/3 *Ringsnotule Winburg, 17. 4. 1952*

RCH 1/1/3 *Ringsnotule Winburg, 11. 4. 1953*

RCh 1/1/3 *Ringsnotule Winburg, 1. 12. 1954*

Ring van Odendaalsrus

RBV 1/1/1 *Buitengewone/Ringskommissie: Ringsnotule Odendaalsrus, 9. 8. 1956*

RBV 1/1/1 *Buitengewone/Ringskommissie: Notules 1956 – 1967*

RBV 1/1/2 *Ring van Odendaalsrus, 1957 – 1962*

2. Gepubliseerde Bronne

(a) Algemeen

Handelinge Sinode van die Ned. Geref. Kerk in die Oranje-Vrystaat 1944 - 1961

Kerkorde Ned. Geref. Kerk in die Oranje-Vrystaat 1948 – 1960

Jaarboek van die Ned. Geref. Kerk, 1946 – 1961

(b) Verslae

Bylae 16: 1 *Verslae*. Staat van Godsdiens. Odendaalsrus, 1947 - 1961

Bylae 16: 1 *Verslae*. Staat van Godsdiens. St. Helena, 1953 – 1961

Bylae 16. 1 *Verslae*. Staat van Godsdiens. Dagbreek, 1956 – 1960

Bylae 16. 1 *Verslae*. Staat van Godsdiens. Bedelia, 1958 – 1961

Bylae 16. 1 *Verslae*. Staat van Godsdiens. Allanridge, 1954 – 1961

Bylae 16. 1 *Verslae*. Staat van Godsdiens. Harmonie, 1957 – 1961

Bylae 16. 1 *Verslae*. Staat van Godsdiens. Reitzpark, 1958 - 1961

(c) Letterkundige Werke

Wessels, J. D., *Geskiedenis van die N. G. Gemeente Odendaalsrus: Halfeeu-
fees, 1905 – 1955*

Gedenkalbum: Meyer, F. en J., *N. G. Kerk St. Helena 1952 – 2002: Halfeeu-
vieringe*, p. 10 SKK

Gedenkblad (A 350) Anon., *Silwer Jubileum N. G. Gemeente Dagbreek, 1954 –
1979*

Botes, W., e. a. *Nederduitse Gereformeerde Gemeente Bedelia Welkom OVS
1956 – 1981: Kwarteeufees*

Van AS, W. J. R., *'n Feesuitgawe van die N. G. Gemeente Allanridge: 50-Jaar,
4. 6. 1953 – 4. 6. 2003.*

Gedenkblad (B 2031) *Ned. Geref. Kerk Harmonie OVS Kerkgebou (10-jarige)
1982 - 1992.*

(d) Periodieke Publikasies

Odendaalsrus Gemeente

De Fakkel, 6. 12. 1905

Die Huisgenoot, 15. 5. 1946

Algemeen: N. G. Kerkgemeentes

Die Kerkbode, 1946 – 1961

Die Volksblad, 1946 – 1961

Die Voorligter, 1946 – 1961

Jaarboek van die Ned. Geref. Kerke, 1946 - 1961

The Friend, 1946 – 1961

Welkom News, 1950 - 1961

(e) Brosjure en pampflette

Odendaalsrus Gemeente

Anon., *Odendaalsrus, 1912 – 1987*

Welkom Gemeente

A 500 Brosjure. Bloemfontein Kerkargief: *Ned. Geref. Kerk Welkom 1957*. S.n.

Bedelia Gemeente

Fourie, E. T., Plegtige Inwyding: Kerk en Saal van die Ned. Geref. Gemeente Bedelia, 6. 6. 1959. S.l. S.n.

Allanridge Gemeente

Feesbrosjure: Anon., Ned. Geref. Gemeente Allanridge, 1953 – 1974. S.l. S.n.

(f) Diverse

Argiefstuk, Welkom-Biblioteek, Welkom, 21 Golden Years, 14. 3. 1968 – 29. 8. 1968 (Ongeordende inligtingstuk wat van toepassing op al die gemeentes is)

Welkom Gemeente

Die Ramshoring: Gemeenteblad N. G. Gemeente WELKOM: 50 Jarige Feesuitgawe, 8 – 10 September 2000

Virginia Gemeente

Briewe

Privaatbrief van ds. De Villiers, A. J., aan ds. Möller, J. P., i.v.m. 'n *Historiese oorsig oor Virginia Gemeente*, gedateer 24. 4. 2001

'n Brief van die Skriba van die Ring aan die Redakteur van *Die Kerkbode*, 13. 5. 1951 tot *Kerkraadsnotule van Virginia*, 1951 – 1956 toegevoeg

Ongeklassifiseerde blaadjie

Möller, J. P., 'n historiese oorsig: *Virginia 50 jaar*

Soewenier-program

Inwyding nuwe Kerkgebou van die Ned. Geref. Gemeente Allanridge, 28. 10. 1967

Afkondigingsboeke

Virginiagemeente, 1951 – 1961

St. Helenagemeente, 1953 – 1961

Odendaalrusgemeente, 1954 - 1961

Welkomgemeente, 1954 – 1961

Odendaalsrus-Oos, 1955 – 1961

Bedeliagemeente, 1956 - 1961

Allanridgegemeente, 1957 - 1961

Reitzparkgemeente, 1957 - 1961

(g) Ongepubliseerde Manuskrip

Ongep. Manuskrip: Anon., *Geskiedenis van die skool op Odendaalsrus, 1916 – 1971*, N. G. Pastorie, Odendaalsrus.

(h) Ongepubliseerde Verhandelinge en Proefskrifte

Algemeen: Spesifieke N. G. Gemeentes

Chawane, M. H., “Black Urbanization on the Orange Free State Goldfields 1946 – 1957”, (Unpub. M. A. Dissertation, Vista, 1996)

Joubert, L. J., “ ‘n Geografiese analise van die stedelike gebied Welkom”, (Ongep. M. A. –Verhandleing, UOFS, 1963)

(i) Literatuur

De Kock, M. G. W., *75 Jaar van Gods Genade in die Goudveld: Ned. Geref. Kerk Odendaalsrus, 1905 – 1980*. S.n.

Hofmeyr, G., (Hoofredakteur). *N. G. Kerk 350: Eenhonderd bakens in die geskiedenis van die Nederduitse Gereformeerde Kerk, 1652 – 2002*. Wellington, Lux Verbi, 2002

Hofmeyr, J. W., et al. *History of the Church in Southern Africa*, vol. 1. A select Bibliography of published material to 1980. A project of the Institute for Theological Research. Pretoria, University of South Africa, 1986.

Oberholster, J. J., e. a. *Die Nederduitse Gereformeerde Kerk in die Oranje – Vrystaat*. Ter herdenking aan die honderdjarige feesviering van die kerk in Sinodale verband (1864 – 1964) en die ingebruinering van die sinodale Sentrum op 8 April 1964, wat as eeufeesmonument dien. O. V. S., N. G Kerk, 1964

Van der Watt, P. B., Deel 4. *Die Nederduitse Gereformeerde Kerk 1905 – 1975*, N. G. Kerkboekhandel Tvl.

DEEL 3: DIE GEREFORMEERDE KERKE IN SUID-AFRIKA

1. Argivale Bronne

Jan Lion Cachet-biblioteek: Gereformeerde Kerkargief

Kerkraadsnotules

Notule Odendaalsrus, 1933 – 1954

Notule Virginia, 1956 – 1964

Notule Welkom, 1950 – 1956 .

Notule Welkom, 1957 – 1961

Notules: Klassis Ventersburg

(Verw. no.1.1.1) 1946 - 1955

(Verw. no. 1.1.2) 1955 - 1961

Notules: Partikuliere Sinodes OVS en Natal

(Verw. no. 1.1.1) Notules 1947 - 1961

(Verwy. No. 2.1.1) tot (2.1) Bylaes Partikuliere Sinodes OVS en Natal

(Verw. no. 2.2.1 tot 2..4)

(Verw. no. 2.3.1 tot 2.3. 4)

2. Gepubliseerde Bronne

a) Verslae

(Verw. no. 2. 1) Verslag (2) 1952 – 1959: *Sendingkommissie Odendaalsrus, 13. 3. 1959*

(Verw. no. 2. 1) Welkom Verslag (4) *Sendingrapport: Klassis Ventersburg, 1953 - 1954*

b) Periodieke Publikasies

Toepaslike Gereformeerde Gemeentes in die Goudveld

Die Almanak van die Gereformeerde Kerke in Suid – Afrika: *Statistieke Odendaalsrus*, 1 Julie 1934 – 30 Junie 1935

Die Almanak van die Gereformeerde Kerke in Suid – Afrika, 1934, 1946 - 1961

Die Kerkblad, 15. 3. 1933, 2. 12. 1936, 1946 - 1961

Die Vroueblad, 1946 - 1961

c) Letterkundige werke

Gemeente Odendaalsrus

Feesblad. Maré, R., e.a. (reds). *Gereformeerde kerk Odendaalsrus, 19 – 20. 2. 1983*

Gedenkuitgawe. Venter, G. J. J., e. a. (reds). *Die Gereformeerde Kerk Odendaalsrus, 1933 – 1985.*

Gemeente Welkom

Feesuitgawe. Anon., *Ons Gereformeerde Gemeentebld, Welkom: Ingebruikneming van Nuwe Kerkgebou, 24. 4. 1954*

d) Diverse

Feesprogram. *Die Gereformeerde Kerk Virginia: 25 Jaar (1956 – 1981).*
Herdenkingsdatum: 27 en 28 November 1982. (Bevat enkele gedagtegeinge in 'n Programformaat)

e) Ongepubliseerde Manuskrip

Venter, H. J., *Die Geereformeerde Kerke in die Vrystaatse Goudvelde 1933 – 1983,* (Ongepubl. ThB kandidaatsskripsie, Potchefstroom, Julie 1990)

DEEL 4: NED. HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

1. Argivale Bronne

S. P. Engelbrecht-Museum: Ned. Hervormde Kerk

Algemeen: Onderskeie Gemeentes

K 1/2 Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. No. 3/31/46 Gemeentes in die Oranje – Vrystaat, 6. 01. 1947 – 17. 5. 1948.

K 1/2 en 1/1/7 Notule van die Kommissie van algemene kerkvergadering, 1948.

R4 1/1/3 Ringsnotule van Potchefstroom, 5. 8. 1950.

Kerkraadsnotules / Notules: Verrigtinge gemeente vergaderings

G 191 1/2/1 Notules: Kerkraadsvergaderings Allanridge, 1955 – 1961

Notules Odendaalsrus, 1956 en 1960 – 1961 (Alleenlik beskikbaar) S. P. E. P.

1/1/1 Notules: Verrigtinge Gemeente vergaderings St. Helena, 4. 2. 1950 – 30. 01. 1954.

Ingeslote: Notules: Verrigtinge Kerkraadsvergaderings St. Helena, 20. 01. 1951 – 24 Junie 1954.

1/1/2 Ingeslote. Notules: Verrigtinge St. Helena, 6. 8. 1954 – 2 September 1959.

1/2/1 Notules: Verrigting Kerkraadsvergaderings St. Helena, 1 Oktober 1959 – 19 Oktober 1967

G 202 1/1/1 Ingeslote. Notules: Verrigtinge Gemeente vergaderings / Kerkraads-
Vergaderings / Spesiale Vergaderings, Virginia, 1955 – 1961. Ingeslote:
ongedateerde byvoegsel van die N.H.V.S. notule Virginia, gedateer 6 November
1954

2. Gepubliseerde Bronne

Gemeente St. Helena

a) **Korrespondensie**

5/1 Inkomende Korrespondensie, 1954 - 1961

6/1 Uitgaande Korrespondensie, 1958 – 1961

b) **Briewe**

7/3/1 Koopbriewe 1958

c) **Periodieke Publikasies**

Die Almanak van die Ned. Hervormde Kerk van Afrika, 1951 - 1961

Die Hervormer, 1950 - 1961

d) **Persoonlike Onderhoude Gevoer**

J. J. Coetzer, *Onderhoud*, 2. 01. 2004, 12. 01. 2004

E. J. Coetzer, *Onderhoud*, 2. 01. 2004

Gemeente Allanridge

a) **Korrespondensie**

5/1 Inkomende Korrespondensie, 1955 - 1961

6/1 Uitgaande Korrespondensie, 1957 - 1961

b) Periodieke publikasies

Die Almanak van die Ned. Hervormde Kerk van Afrika, 1956 - 1961

Die Hervormer, 1955 - 1961

c) Persoonlike Onderhoude Gevoer

J. J. Coetzer, *Onderhoud*, 25. 8. 2004

C. H. du Plessis, *Onderhoud*, 19. 7. 2004

J. Klue, *Onderhoud*, 19. 7. 2004

d) Diverse

Argiefbewaarplek: Nederduitse Hervormde Kerk van Suid – Afrika. *Inwydings-Program van Kerksaal, Allanridge*, 20. 2. 1972

Ongeklassifiseerde kriptiese aantekening: J. J. Coetzer gedateer 6. 9. 2004

Gemeente Odendaalsrus

a) Periodieke Publikasies

Die Almanak, 1956 - 1961

Die Hervormer, 1956 - 1961

b) Persoonlike Onderhoude Gevoer

J. J. Coetzer, *Onderhoud*, 25. 8. 2004

C. H. du Plessis, *Onderhoud*, 19. 7. 2004

J. Klue, *Onderhoud*, 19. 7. 2004

Gemeente Virginia

a) Periodieke Publikasies

Die Almanak van die Ned. Hervormde Kerk van Afrika, 1956 - 1961

Die Hervormer, 1956 - 1961

b) Persoonlike Onderhoude Gevoer

J. J. Coetzer, *Onderhoud*, 25. 8. 2004

J. Klue, *Onderhoud*, 19. 7. 2004

c) Letterkundige Werke

G 202 9/3/1 Feesblad van die Nederduitse Hervormde Kerk Virginia, 1955 – 1985.

G202 9/3/1 Anon., *Die Kandelaar*. (Lywige) Gemeentebld van die Nederduitse Hervormde Gemeente Virginia, 1955 – 1975.

DEEL 5: DIE EVANGELIES-GEREFORMEERDE KERK VAN S.A.

1. Argivale Bronne

Geen

2. Gepubliseerde Bronne

a) Diverse

Devenier, C. *Persoonlike aantekeninge*, 23. 11. 04. (Kort aantekeninge oor allerlei gebeurlikhede gedurende ds. Devenier se bediening in die beginjare).

Pamflet. de Vos, D. J. J. *Stellenbosch is pragtig met 'n bitter smaak*. (N. P. K. A.)

Pamflet. Die Nuwe Protestantse Kerk. *Mondigwording 3 – 10 Mei, 21 Jaar Welkom Gemeente, 1960 – 1981*. Nigel E G K Seminarie.

b) Persoonlike Onderhoude Gevoer

F. Arpen, *Onderhoud*, 17. 11. 04.

S. Fourie, *Onderhoud*, 18. 11. 04.

c) Letterkundige Werk

Feesuitgawe. Evangelies-Gereformeerde Kerkblad: *50 Jaar van Genade, 1944 – 1994*. Nigel E G K Seminarie.

3. Ongepubliseerde Lisensiaatskripsie, Verhandeling en Proefskrif

Batt, A. K. “Die Nuwe Protestantse kerk in Afrika gedurende die jare 1944 – 1949”, (Lisensiaatskripsie, Unviersiteit Stellenbosch, 1973).

Marais, T. A., “Gebeure rondom en aanleiding tot die ontstaan van die Nuwe Protestantse Kerk in Afrika (Die De Vos-Kerk)”, (Ongep. Proponetskripsie aan die Teologiese Fakulteit (Afd. B) van die Universiteit van Pretoria, 1971).

Prinsloo, A. J. “Kerkskisma en Kerkstigting en Dr. Dirk J. J. de Vos”, (Ongep. M. A.- Verhandeling, Universiteit van Natal, 1973).

Van Niekerk, A. S., “Die Geskiedenis van die Nuwe Protestantse Kerk”, (Ongep. DD Proefskrif, UP, 1983).

4. Gepubliseerde Werke

De Vos, *Kerkwetenskap*, (Bloemfontein, Andrew en Kie, 1967).

Walker, E. A., *A History of South Africa*. London, 1959. Sn.

1.3 Ned. Geref. Kerk in die Goudveld

Handelinge Sinode van die Ned. Geref. Kerk in die Oranje-Vrystaat, 1940, 1944, 1948, 1952, 1956, 1960, 1964

Kerkorde Ned. Geref. Kerk in die Oranje-Vrystaat, 1944, 1948, 1952, 1956, 1960

OPSOMMING

In 1946 is 'n ekonomies-ontginbare goudrif op die plaas Geduld raakgeboor wat ongeveer 3 myl (4, 8 km) van Odendaalsrus geleë is. In daardie stadium was dit as die rykste goudrif ter wêreld beskou. Na aanleiding hiervan het eksplorاسies na goud op grootskaal in die Goudveld plaasgevind, sodat al hoe meer mense na die gebied gekom het. Namate die mynbousektor in ontwikkeling toegeneem het, het die noodsaaklikheid na bepaalde infrastrukture op sosio-ekonomiese en maatskaplike gebied des te meer dringend geword.

Die voortgaande ontwikkeling van die mynbousektor het meegebring dat 'n dorp soos Welkom gestig is, omdat Odendaalsrus nie aan die mynboumagnate soos Ernest Oppenheimer se behoeftes van uitbreiding en die skepping van noodsaaklike infrastrukture kon voldoen nie. Gevolglik is daar met die stigting van Welkom in die beplanningsraamwerk, sowel as die uitleg daarvan voorsiening vir die skepping van sodanige infrastrukture gemaak. Desgelyks het Welkom met die groot omliggende myne van Anglo-American Company, Ltd., die metropool van die Goudveld geword. Eweseer het sekondêre nywerhede wat mynbouverwant is, al hoe meer in die goudveldstreek 'n werklikheid geword.

Daarteenoor het Odendaalsrus in die Goudveld 'n belangrike rol in die stigting en ontwikkelingsprosesse van die N. G. gemeentes vervul, omdat die Volksraad van die O.V.S. alreeds op 26 April 1899 magtiging vir die aanleg van die dorp op die plaas Kalkkuil gegee het. Met inbegrip hiervan het die stigting en ontwikkeling van die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika, ook gedurende die pioniersjare in Odendaalsrus daadwerklik begin. Op sy beurt het die Ned. Hervormde Kerk van Afrika se kerklike aktiwiteite in alle erns in St. Helena, 'n voorstedelike gebied van Welkom, 'n aanvang geneem. Insgelyks is die Evangelies-Gereformeerde Kerk van Suid-Afrika op Mei 1960 in Welkom gestig, hoewel die lidmate voor die stigtingsdatum op kerklike gebied aktief was.

Desnieteenstaande het die kulminasiefaktor van die ekonomiese drakrag van die mynbouwes die ontwikkeling van die onderskeie kerklike gemeentes in die Goudveld moontlik gemaak. Die toestroming van menige goudmynwerkers na die Goudveld het die kerk onwillekeurig genoop om na die geestelike belange van sy lidmate om te sien. Uiteraard het dit die kerk voor 'n geweldige taak te staan gebring: nie alleen in terme van nuwe uitbreidings van woongebiede nie, maar ook finansies, beplanning, eiendomme, werkkragte, deskundige advies en hulp ensomeer. Daarmee gepaardgaande het die kerk in die beginjare met allerlei sosiale en maatskaplike ewels geworstel, terwyl die werkkragte soms tot 'n enkele predikant vir die omvang van twee gemeentes beperk was. Hiervolgens het die werklading meegebring dat 'n enkele predikant in 'n gemeente dikwels nie sy gemeentelike verpligting na behore kon nakom nie. Die eise van die tyd en die moeilike omstandighede sonder enige behoorlike begaanbare paaie, kommunikasieverbindings soos regstreekse telefoonstelsels, 'n gebrek aan kerkgeboue, pastorieë, die lang afstande tussen die sentrale punt van aanbidding en sommige besoekpunte van lidmate het noodwendig die taak van die predikant bemoeilik.

Desondanks het die kerk voortgegaan en gestalte aan sy roepingsbewustheid gegee, deur die onderskeie gemeentes vir die doelmatige en effektiewe bearbeiding van lidmate moontlik te maak. Hierin het die kerk geslaag omdat die visier van geloof op God ingestel is. Al die lof en dank kom Hom toe.

Sleutelwoorde

Goudontdekking

Mynbouwese

Odendaalsrus

Welkom

Virginia

Afrikaansspreekende Gereformeerde kerke: (Goudveld)

a) Stigting

b) Ontwikkeling

Predikante (Goudveld)

Goudveld

SUMMARY

In 1946 a rich gold reef was discovered on the farm Geduld in the vicinity of Odendaalsrus and approximately 3 miles (4, 8 km) from the town. At that stage it was recognised as the richest gold reef in the world. The discovery led to further and progressive explorations in the Goldfields and finally resulted in the coming of many people to settle in the area. As the mining sector developed, the need for certain infrastructure on socio-economic and the social precinct had deepened.

The proceeding development of the mining sector had led to the establishment of Welkom, because Odendaalsrus could not comply with the expectations of mining magnates like Ernest Oppenheimer. Consequently, the establishment and layout of Welkom made provision for such requirements like infrastructure, etc. Likewise, with the surrounding mining industry of Anglo-American, Welkom had become the metropolis in the Goldfields. Thereby equal to the mining industry, secondary industry developed on an increasing scale in the Goldfields.

Odendaalsrus played on the other hand an important role in the emergence and developing processes of the Dutch Reformed Churches, since the Volksraad of the O.F.S. gave distinct consent on the 26 April 1899 for the layout of the town on the farm of Kalkkuil. Inclusively, the founding and development of the Reformed Churches in South Africa (Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika), also started with their church activities during the early years of the gold discovery near Odendaalsrus. None the less, the Reformed Church of South Africa (Ned. Hervormde Kerk van Suid-Afrika) also had been founded and church activities escalated during the same time in the Goldfields, and more specifically in St. Helena, a well-known established suburb of Welkom. In the same way, it is necessary to emphasise the Evangelical Reformed Church of South Africa (Evangelies-Gereformeerde Kerk van Suid-Afrika) which founded on May 1960 in Welkom, although the members of the church were active with church activities in Welkom long before their congregation was finally established.

The culminating factor of the economic power regarding the mining industry may not be overlooked in its influence on the emergence of the various church congregations in the Goldfields. The constant influx of mineworkers to the Goldfields made the existence of the church inevitable for its member's spiritual well-being. Naturally, the church had to overcome major obstacles, namely: the expansion to new residential areas, the availability of finances, planning schemes for church amenities, the purchase of church estates, the need of ministers, knowledgeable church councillors and general encompassing assistance, etc. Furthermore, the church encountered during the pioneering years all sorts of social disorders, while the minister at times had the working load of approximately two congregations to handle at the same time. Accordingly, it was virtually impossible for the minister to cope with such a strenuous working load effectively, and consequently some issues were at times inevitably neglected in the congregation. The demands of the time and difficult circumstances without proper roads, communication networks like direct telephone systems, the lack of church buildings, manses, the long distances between the central point of worship and some visiting areas

within the confinements of the congregation had necessarily complicated the task of the minister.

Nevertheless, the church continued and gave concrete stature to its calling by virtue of the founding congregations for meaningful and efficacious spiritual care to its members. Herein, the church was successful because the focus of faith remained on God. All the praise and glory is due to Him.

Keywords

Gold discovery

Mining industry

Odendaalsrus

Welkom

Virginia

Afrikaans-speaking Reformed Churches: (Goldfields)

a) Founding

b) Development

Ministers (Goldfields)

Goldfields